

Համեմատ այն ծրագրերին, որ մենք տպեցինք մեր № 34 մզ և նոյնպէս Համեմատ 1880 թ-ի 7-ին ոգոտանի գեապանները գրութեան, ամենքից ծանալած է, րաջ Թէրբիայից, որ մինչև այժմ գեւ չէ կա մենում Հասկանալ, որ ամենից տառջ իր սեփական օգուտն է պահանջում շնորհիւ հայերէն այդ ընթերցանելու: Եւ այդ ազգ առաջնորդները և նրա գրողները, պնդուա են, որ նրանք պահանջում են իրանց հայ բնակիչներին համար միայն ապրելու իր քառուկը՝ վարչական, դատատեսական և քաղաքային ինքնավարութեան հովանաւութեան տակ, որ համապատասխան իրեն տեղակայ պահանջներին և մի գրիտոնուկցիի օրինակն անձնապաշտպանութեան կարիքներին: Այդ անսակ ինքնավարութիւն ոչինչ կապ չունի քաղաքական ինքնավարութեան հետ, այդ քառի բուն նշանակութեամբ և ոչ ոք իրաւունք չունի չփոխել այդ երկու ձևերը, և հետեացնել նենդագուոր փրկող, որ իբր լի է հայեր իրազգու են հայոց իրագուորութեան վերականգնելը, այն էլ Ռուսներին օգնութեամբ:

«Հակիրթ» թիւբքայ լրագիրը ցոյց տալիս այս ե այն միջոցները՝ ֆերպրերի փրկելու համար, որ նրա կործինքով ձեռը կած են հայերի ձեռքով. նա երկրի կրում Թերպէայի բայբայիւղուց, նա սպտու ռում է եւ րօպական հոգմանսորող պետութեան հրահրերն, որ հայերի կոտորված կը լնեն ֆերպրերի ձեռքով: Մահմետական «հակիրթ»-ի արհեստը գիտէ, նրանք աւել պահանջիչ է կարելի նշտականալի է որ նրա իշխան է մոնոսոպոլիսի ֆեաւունքները դէմ. նա այն պետական անձանց օրդանն է որ րոնք գարմանած աւտոմ էլին քաջէնին, թնեն հասկանում ի՛նչ ֆիստ կայ Հայաստանի մէջ էլ նոյն կոտորածները կրկնեն ապ

կարգը և կարգաւորը, սին ու սպիտակը մի-
պէս զուլի են բարձրացնում և կինոսպանը
նուճը են պատանջում մեզանից, Բայց երբ մոտ
նորական լծակների վրա, որ և գիշեր աշխա-
տով, բարձրանում և մեր կենտրը զեպի աշն-
զարգացման աստիճաններ, այն ժամանակ, տղ-
սուժեան փորձիկից փտող, մարգվում և որ
կինդանանում և շատարակութիւնը, իսկ սեկի
սպիտակի տպաւորութիւնը յայտնապէս սկսու-
ն է որովիւ և գանազովիւ: Մեր աշխարհը, ու-
րաբարտաբար, առաջին վիճակին մէջ է, Ա-
տեղագ փնտկիւն է որ պ. երկեցանը Նապ-
րեանի մէջ ոչինչ արժանաւորութիւն է գը-
նում: Գոյն արժանաւորութիւնից զրկում է և
«Հրապարակաւս մայնը», այսպէս և այստե-
կրկնում է սեկ և սպիտակի նոյնութիւնը
որովհետեւ մենք ունենք զրաւոր հրապարակա-
կրկնութիւններ, ուսնենք հարկաբաշխ և աւ-
նաւանկեր, մեր և ոտոր աշխարհներից ստաց-
որուն նոյն «Հրապարակաւս մայնը» արժան-
աւորութիւն են ակնարկում: Այժմ, կարծես
երկեցանը պիտի Նապարայ թէ ինչու մի և ն-
քանը մի և նոյն ժամանակ և սե և սպիտակ է եր-
ւում: Բայց մենք խոտովմանում ենք որ սեկի
սպիտակի վրա խոսովով մեր աշխի առաջ ունե-
թեթաւաւաւ ընկերեցողներին քան բարեհա-
երկցականներին: Պ. երկեցանին այնքան պի-
տեկ է իր կամակորութիւնը, որ մեր շարարա-
թիւնից ոչինչ զգուշ է քաղել, նա մինչև անգը-
նի ամենանշեղ, վերջին մտրդուն Նապարայ
սխաւը ինքը չէ կարողանալ ուղղել, թէ և մե-
ցոյց ենք տուել նրան մեր զգրի մէջ—
խօսուք սե և պհական կամ սե փական բա-
մասին է, որ աշխի պարտնը իր առաջին
գուտանում զրեւի որ սե փական, ուսնա-
ուղղեցիկը, բայց ամաստ որ պ. երկեցանը օտ-
կարճեքիբի ու ապագայցեքիբի կարտանութիւն
զգում, և առաջվայ պէս գրում է սե փական
Ջարմանալ է որ պ. երկեցանը ոչ Նապարայ
և ոչ մեր գրումաներում արժանաւորութիւն
տեսնում:

դրո՞ք պատահեցան Բալդարիայում Ընդհանուրապես, ղազիթ՝ լրագիրը աւելի իմանաւն է. նա խորհուրդ է տալիս Բ. Նըբանը պահել իր իրիկը իր իրիկը, պաղ կատարելով իր իրիկը, առա՞ծ պարտաւորու իրանները:

Եւ ահա, շարունակում է «Journal d'Orient» թերթը, գլխենայի երկու գերեմանական լրագրիկներն էլ հետևում են թախքի լրագրիկին՝ օրինակին. նրանք յաբուցանում են ուսու ու բուսականը, իբր թ իրանց ուսումնական յօդուածներում, որոնք նրանք զրպարտում են ամենայաւ հաւագգաւաններին, որպէս ինչնամներին Սմանան ինչանուութան դէմ, հաւատաշուտ են թէ իրանց ձգտումն է միայն ի գործը-Արշան եւ Հայաստանը Անքրկիս կապին: Նրանք հաւատացում են որ միշտ անգամ իշխմանին կաթողիկոսը զլիաւն ապիտացիա անողներէից մին էր, այն իսկ յայտնի է որ Ահհափուտը չը կամեցաւ մինչև անգամ միջմանակ թերթին հանդէս մէջ, Սան-Ստէֆանօի 16-որդ յօդուածը թերթին կոնգրեսում վաւերացնել տալէ համար եւ որ այդ գործը այն ժամանակ յայնձն առաւ Ներսէս պատրիարքը, ու զայն ինչով ազդի կողմից պատգամաւորներ թեւ լինի կոնգրեսին: Այդ լրագրիկները յարձակում են հայոց լեզուի ամենայաւ եւ անհոնէր տարածողներ լիա, որոնք հաւատացած են թէ իրենք իրեքս ժամանակ տանջված, բայց միշտ կանգուն ֆեսցաւ ազգութեան համար սննդելի բարոյական կապն է Այո, այդ լրագրիկները զրպարտում են մինչև անգամ Ահեքցիայի, քաղաքի, Լօնգոնի հայոց զպրողներն ու մանսնի, ժողովները, որոնց միակ նպատակն է լուսաւորութիւն տարածել, որ անհայտեշտ ամեն ազգի վրաժախ լինան համար, ուսուցանում է ամեն ազգին յայգանք զ

Կիւ իշխանութիւնքը, թայց անասնէն չէ
 և իր սեփական իրաւունքները: Այդ իւր
 սաւառից մարմիններին են պարտական հայ
 ըրը, որ նրանք վերանվեցան դարկել ըն
 թացքում կրած անխիթ տառապանքնե
 յետը, նրանք և պարտական յայդ աշխ
 տայէր, գործունայ, խելացի ցեղը որ մի
 չէ անպագա Բ. Կոտըր հայերին և գոր
 ւածում ամեն աշխատանքներում և ծառ
 յութիւններին մէջ, որոնց գաւառները անը
 գունակ և ծոյլ և գանգալ թիւրքը, ն
 լանց շնորհով Հայաստանի գաւառը, որո
 չէ ապրել, իր հայրենի հողը վրա, թէ
 տար երկրում, միշտ քոյկում և իր զօր
 ւնքերով իշխութեամբ:

Զբաղարարողների և սուտ մարգարեների խաբուրդները կոչնահանաւ. Ժամբ Հասակ եւ պէտք է իրագործվի վարչական ինքնակառուցութիւնը թիւրքաց շայտատառու միտքն մարդիկ թիւրքացում վերջապէս հասկանաւ, որ եւրօպական պետութիւնները կամենում են անխախտ պահպանել տնտեսական պետութիւնը, մտնելով շայտատառում հաստատու ընթացիկը, որոնց կան հոգի հայերը չեն ձգտի խզել իրանց շայտատառութիւնը կայսրութիւնից, Բ. Դուրանի պէտք պահանջներ, մասնաւորապէս տեղի որ թէ նրա բարեկամութիւնը է թէ թշնամութիւն համառայն կը լինի միմեանց մէջ և իշխան Բիսմարկի խաբուրդներն և չեն թշնամացի Գերմանիային Աստուծոյ խաբարիային Հայերի դէմ, ինչպէս պատահելից, երբ Միտտենբերցի և Յոստատառ խաբարիային դեռ ևս կատարելութեամբ չէին:

Եթե փոքր-Ասիայի դժբաղդ գրույթն
 փրա աւելանենք և այն անհաւատույի
 րըրը և յանցանքները, որոնց այժմ պատմոմ
 րն փարիզի „Gaulois“, „Républic
 - Française“ և „Débats“ լրագիրները,

իլիովաճափան աչք էր հաստատուել և նրա գործողութիւնները աւելի էլ եռապատ է համարուշն կը դառնան: Յոյս ունենք որ իրանէ հայերը զոչոյ էլ լինեն, յիշելով պիւժմատուութիւնը որ ջրի կաթիլն է, քաթի վրա ընկնելով, հեղացեալ կարող է փորել ամենապիտի քարերը, ինչ որ նրանք Գիւլիստային անընդհատ պահանջեն հանդիստ, բայց տակուն կերպով, եւ բազային ձայնալիցելով, այն բէթֆօնները, որոնք մենք զգած գիշերներ և որոնք այսօր ազաթն էն պիտի կամ չը լինեն:Նրանց ազգային գոյութեան համար:

Մինք պարտավորվել են համարել
պաշտպանել Ճմարտութիւնը ստութեան
դէմ, պաշտպանել զոհերին նենգաւոր զըր
պարտիշներէ դէմ: Յոյս ունենք որ հայերը
չեն հերքի մեր ասածները:

ԱՆԳԼԻՒ

վիճարկող թաղուհու գահական ծառայողաբանների փակակրու առիթով րոպանդա կուս է իր մէջ վերջին օրէնսդրական շրջանի պետական գործունեութեան տնօրէնի տեսութեան է մի քանի բարի ցարկութեան թիւններ է յայտնու մի քանի արտաքին ժողովաբանութեան վերաբերութեամբ կառավարութիւնը յոյս ունի, որ նշանակալի գիտնական կանի առևտրական դաշնադրի հարցի վերաբերութեամբ, Տրանսպորտի գործեր խաղաղ ծանապահուի կարգադրելուց ոչ տակաւ հետեանքներ է սպասու մի յոյս ունի իրանցիան աշոյրութեամբ խաղաղացի է է խոստանում է դադարեցնել այն արտաքին կարգի օրէնքների գործադրութեամբ որոնք հարկաւորութեան այդ թիւնու կրկին ներքին անբնական դրութեան պատճառով

րանցել պաշտպանութեան համար ենք զր-
բայց ենք առում ենք որ անխաբիւր պաշտպ-
անել մի մարդ, ինչն այդ պաշտպանութիւնը
մէջ չը կայ:— Մենք չենք պաշտպանել Նազ-
րեանցներ, որովհետեւ նրա պաշտպանութե-
ղենքը դրած է նրա գործի մէջ. այդ իսկ զ-
գովն են ստիպել և եւրոպական ապօրինի գրա-
նութիւնները ու հասարակաց սարք ու կր-
մանք միայն, որպէս քարկիւղէ քաղաքը
հաշարանացի և նրա հակառակորդները գործի
գումարեցինք, ճշմարիտը ստիպ պարզեցինք, վ-
ջինները անխաբ. դրապարտութիւնները վրեց-
ն և աղբակ տառադարեցինք ընթերցող հասա-
րկութեան: Գուցէ և մեր գործի ազդուութի-
ւոյնցն գործարք չը լինի, բայց այդ չէ
ցուցանում որ այդ գործը խախտու ու ան-
բան է Հին սովորութիւնների քաղցրութիւ-
ն, յետագու՛մ կարծիները, որ բռնադիր պէս և
ինչ են գտելս մարդերը մէջ, միշտ եղել են և
լինին հմտութեան ամենախոնք շեղուկներն
այս է պատճառը, որ ամենայն նորաձեւութի-
ւոյն հարողութիւն, թէ՛ն բնական կարգն
անհրաժեշտ հանդիսացած, հանդիպում է
գեղեցիկ և չէ կարող պարտուպատաճ եղա-
լ կով տարածելի ժողովրդի մէջ: Այս հին տ-
րութիւնների ոյժը որպէս թանկ է և
երեցնանի վրա որ նա հաշարանացին կոչու-
ւա՛ն ազգային խաղաղութիւն, իսկ իր մտե-
րութեանը ու ջրբեցանքների, երեքներե-
կերտականի ճշմարտութիւն խտադներին, և
ստամական, և հայապաշտպան, և հայդերե-
րութեան միջնադարակ: Սակայն մինք ընտա-
նեք որ մեր աշխատութիւնը բնաւ չէ մոռ-
նալու պատուող գոնայ հասարակութեան յետա-
նութեանը համար. մեր մտածութեան փոքր-
նայն փորձամտութեան առողջմտութիւնը
որ այս անգամ չէ կարող երեքականների նոր-
նայնութիւն և խաբէութեան մէջ ընկնել,
ընդհակառակն, քաղցրական գեղեր պատճա-
լով դրանք, իր հարկաբեր կամ լռել կամ չա-
րբել քրանց սխառարորդք գրողներ, Յայ-
նեք է, իմ հակառակորդները կարող են մոռ-

րիկ իննձ, որ և իմ գրուածի մէջ ախտ կայ, բայց քախոր, եւթ ներկերէ ապագայ առեկ, որ խոնձախտն ախտ է, որ տալիք է կեանքն և մօթիւն ամենայն մտաւոր աշխատութեան, որպէս ժողովրդիս բնութեան մէջ մի մը կան իրան իրանից ու լալիշատկութիւն, որ ոչ միայն բանաստեղծին, կամ կրօնականին, միւս արուեստագէտներին, այլ և ընթարթի, թեմաք պարսպադրին անգամ գաղտնի է զայն կից նրա հետեւն ճտաղատութիւններին րիկ իրան իրանից, որպէս իրանից գրուած է և իննձ, որպէս իրանից քախոր լինի զրանով և ամենայն որին սիրով է հայրենի աշխարհի լուստնութիւն, քաղաքական և քաղաքական վերանք զրիկներն նոյն հայոց հասարակութեանն եւ ընթարթ աշխի. ձգողորդ իրաններին սկզբնականութեամբ ենք յաւերժաշխարհի շաղաքներն գրուածներն շարունակ ենք, կարտն և պաշտպանութեան ապախի մարդը:

[illegible]

գլու՜մ է որ ես նրան ցեխի մէջ եմ ձգել, բայց
աւթը խմանայ աշխիւ պարտեւ որ այդ ցեխը
նրա հընձն է պատարասել իր համար ոչ եւս. նա
այս կրկորդը յօգու՜նա՜ծու՜մ բնաւ չէ յառաջուր
նրա աճաջըն խարդախութեան հաճապարհեմ
այնպիսի զէ՛ւթ է ցոյց առաւ որ, կարծես, ընդ
նրա ներքէ բան չէ պատահաւ — իւ մի մարդ որ
և հասարակական խղճի զէ՛ւթ զարան է զորո՜ւ
կամաւ կամ աղօթաւթներ, այլ
անտան չէր կարող ու չէ կարող հասնել, քա
նք, թէ հասնել է չհրապարակախօս Զայնի՛ն էջոր

Ընթերցողներ, մի քանի օրվա ընթացքում մեր հրատարակչությանը հասել են ձեր նամակները, որոնք ցույց են տալիս, որ ձեր հարգանքը և անհատականությունը մեր հրատարակչությանը հարգելի է։ Ձեր նամակները, որոնք հարգանքով են լի, մեր հրատարակչությանը հարգելի են։ Ձեր նամակները, որոնք հարգանքով են լի, մեր հրատարակչությանը հարգելի են։ Ձեր նամակները, որոնք հարգանքով են լի, մեր հրատարակչությանը հարգելի են։

Մօսկվա, օգոստ. 10

Ս. Շահաղիզեան